N°. 300.

DE GRONDWET.

1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
...n tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
...ken regel meer. . . . . „ 0.15.
... de 35 cts. zegelgeld.
...gen van geboorte, huwelijken en overlijden,
...plaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegel-
...nder begrepen.

VRIJDAG 12 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

De aanstaande verkiezingen.

Nog slechts weinige weken (tweede Dingsdag van de maand Junij) en door het geheele land zal de stembus zijn geopend, om de plaatsen te doen vervullen van de helft der leden van de Tweede Kamer, vier en dertig in getal, die met het einde der zitting moeten aftreden.

De aftredende leden zijn de volgenden: de heeren Reinders, Zijlker, van der Veen, Bieruma Oosting, Sleeswijk Vening, ter Bruggen Hugenholtz, Groen van Prinsterer, de Man, van der Brugghen, Mackay, van Nispen van Sevenaer, de Kempenaer, van Rappard, van Asch van Wijck, van Akerlaken, Rochussen, Heemskerk, van Franck, Bosscha, graaf Schimmelpenninck, Taets van Amerongen, Hoffman, Wintgens, Baud, Sander, Slicher van Domburg, Schuurbecque Boeije, Meeussen, Jespers, van der Heijde, van Wintershoven, de Lom de Berg en Luijben. Bovendien zal hij, die in de plaats van den heer J. C. Rijk, overleden, te 's Gravenhage zal gekozen worden, mede, volgens den rooster, in September moeten aftreden.

Elke verkiezing, al betreft ze slechts eene enkele plaats, is zeer belangrijk te achten en als van grooten invloed te zijn op de belangen des lands. Bij de aanvulling van de helft der Tweede Kamer neemt het gewigt der handeling oneindig toe; en niemand zal het ... betwisten, wanneer wij verklaren, dat bij deze ... de kiezers het in de magt hebben, om te beslissen, welke rigting in het vervolg niet slechts aan de Kamer, maar ook aan de Regering zal worden gegeven. Wij zullen ditmaal den oorsprong van *deze* Kamer niet in herinnering brengen; dit is te minder noodig, daar de Kamer, door haar negatief vermogen, dit zelve dagelijks doet. Maar we meenen daarop te moeten wijzen, dat *alle* staatkundige partijen in het land het daaromtrent eens zijn, dat bij de algemeene verkiezingen in Junij het personeel der Tweede Kamer eene aanmerkelijke verandering behoort te ondergaan; want dat met de Kamer, zoo als zij thans is zamengesteld, niets kan worden tot stand gebragt, en dat de kostbare tijd met deels nuttelooze, deels de partijdriften steeds meer en meer aanwakkerende discussiën verloren gaat. Deze dringende noodzakelijkheid wordt algemeen erkend, zóó zelfs dat alle partijen, hoe ver ook omtrent alle andere punten van elkander verschillende, hierin eene treffende homogeneïteit aan den dag leggen, die de conclusie wettigt, dat deze noodzakelijkheid eene *strenge waarheid* is geworden. Zelfs de anti-revolutionnaire partij, welke tot dus ver hare meening omtrent dit punt heeft verborgen gehouden, is thans tot de erkentenis gekomen, dat de discussiën der Tweede Kamer van 6 Mei „over de *zamenstelling* der Kamer en over „het doel en *de verhouding* der partijen, met betrekking tot „de regten en vrijheden der bevolking, welligt meer dan „eenige andere beraadslaging *dezer* in 1853 *verkozen* ... licht verspreid heeft". Wanneer men daarbij ... de discussiën van 6 Mei genoemd worden *bedroevend* en *zonderling*, dan blijkt duidelijk, dat nu ook de anti-revolutionnaire partij verandering in het personeel, in de zamenstelling der Kamer noodzakelijk acht.

Het spreekt wel van zelf, dat, terwijl men algemeen eens is omtrent dit punt, het meest mogelijk verschil van gevoelen bestaat ten aanzien van de wijze, waarop die verandering behoort plaats te hebben. Eens is men het, dat met *deze* Kamer niets kan worden uitgevoerd; en de voorspelling van „*de Grondwet*", door haar reeds in de eerste dagen harer verschijning medegedeeld, wordt nu door de geheele Natie bekrachtigd. Niet minder is men het eens, dat eene Kamer onvruchtbaar is, waar niet eene meerderheid van gelijke inzigten omtrent de hoofdbeginselen van bestuur bestaat, en dat eene Regering werkeloos moet blijven en zich de handen gebonden ziet, waar zij niet door eene zoodanige meerderheid wordt ondersteund. Door de algemeene erkenning, die *dat* beginsel *thans* te beurt valt, wordt ook de tegen de vorige Kamer gerigte, dwaze beschuldiging van „het aaneengesloten getal stemmen," alleen door den April-hartstogt verschoonbaar, opgeheven; en het blijkt nu, dat de Natie in Junij 1854 zal behooren te doen herleven een heilzaam constitutionneel beginsel, dat het [illegible] April-Ministerie van 1853, als voor 's lands belang nadeelig, vernietigd is. Zoo worden, ook omtrent deze punten, de waarschuwingen der constitutionnele pers bewaarheid; en zij, die sedert April 1853, het felst de constitutionnele partij bestreden, zijn, huns ondanks, verpligt het vonnis, dat deze over de tegenwoordige Kamer heeft geveld, te onderschrijven.

Bij de verkiezingen in Junij heeft de Nederlandsche Natie alzoo groote en gewigtige vragen te beslissen.

Van de toepassing èener in Nederland nog al verderfelijk werkende gewoonte, om te laten zitten wie zit, dat is — om te herkiezen wie eenmaal gekozen was — kan noch mag ditmaal, in den regel, sprake zijn. Algemeen moet en zal de overtuiging zijn gevestigd, dat het land reeds al te lang zonder vast beginsel is bestuurd geworden, geslingerd als de Regering wordt en zoo als elke regering zal worden, zoolang de zamenstelling der Kamer blijven zal, zoo als ze nu is. Uit de stembus van Junij moeten, zullen 's lands belangen bevorderd worden, een aantal nieuwe leden te voorschijn treden, die eene der partijen, welke door de overblijvende helft vertegenwoordigd worden, in die mate versterkt, dat zij eene regeringspartij kan worden. Veel liever eene meerderheid van Groenianen of volbloed-reactionnairen gekozen, dan een zamenvoegsel van een aantal individu's, bijkans evenveel meeningen vertegenwoordigende en derhalve elke Regering tot beginselloosheid, tot werkeloosheid, onmagt en onvruchtbaarheid doemende.

De eerste, gewigtige vraag, welke de Kiezers derhalve hebben te beslissen, alvorens zij hunne keuze bepalen, is: of de tegenwoordige regering inderdaad behoort te worden ondersteund? De beantwoording dier vraag is afhankelijk van het onderzoek naar de volgende punten.

Wat *is* de rigting, wat *zijn* de beginselen der tegenwoordige Regering.?

Wat zijn de vruchten geweest van het April-Ministerie tot nu toe?

Door welke handelingen heeft dat Ministerie zich gekenmerkt?

De tweede vraag, afhankelijk van het antwoord, dat op de eerste zal gegeven worden, is: In welke rigting behoort nu eene regerings-partij te worden gekozen; welke mannen, die nu aftreden, mogen derhalve tot herkiezing in aanmerking komen, en welke behooren door andere personen te worden vervangen?

Wij stellen ons voor, in eene reeks van afzonderlijke artikelen, zonder hartstogt en alleen op feiten ons steunende, ter voorlichting der kiezers, deze vragen, naar onze gemoedelijke overtuiging te beantwoorden, om daardoor, als van zelf, te komen tot de stellige wetenschap van hetgeen, in de gegevene omstandigheden, het belang des Vaderlands dringend vordert.

Nederlanderachtigheden.

De *Nederlander* schijnt het meer en meer te gevoelen, dat de anti-revolutionnaire leer niet geschikt is voor kalme uiteenzetting, maar dat het voeren van polemiek het eenige middel is om zich schrijfstof te verschaffen. Die polemiek zoekt zij dan ook door alle middelen uit te lokken, en te regt; want, even als de drijftol, zoude zij ras op den grond liggen, zoo de zweepslagen van anderen haar niet aan den gang hielden. In den laatsten tijd schijnt de Nederlander het er op toegelegd te hebben om de rij harer vaste aanvallers weder met eenen te vermeerderen en zoekt dan ook Mr. de Witte van Citters ter zake van zijne beoordeeling in de Themis van het werkje van Mr. Rochussen in het strijdperk te lokken.

Dit gaat intusschen weder echt nederlanderachtig toe.

Wenschte de Nederlander een vruchtbaren strijd, dan zoude zij zich zeker hebben uitgelaten over de vraag of in al de gevoelens van Mr. R. door de partij werd gedeeld; zoo neen, hebben aangewezen, wat haar orthodox voorkwam en daarover eene wetenschappelijke discussie uitgelokt.

Doch dit wordt (wijselijk meenen wij) vermeden.

Verdediging van Mr. R. had ook kunnen gewacht worden tegen de beschuldiging van met zich zelven niet eens gelijk te zijn op gewigtige punten en voornamelijk omtrent den koning, na hem tot souverein verklaard, tot een magteloozen pop gemaakt te hebben.

Ook dit doet de *Nederlander* niet.

Maar zij kiest tot haar wit een gedeelte der beoordeeling, dat van zeer ondergeschikt belang is voor de vraag: is het anti-revolutionnair stelsel goed of niet?

De schildering van den oorsprong en voortgang der school van Bilderdijk, die Mr. d. W. v. C. in zijn stuk had ingelascht, is hetgeen de Nederlander *zegt*, aan te vullen.

Want een eigenlijke aanval is het niet; geen der gestelde feiten wordt ontkend.

Maar ter gelegenheid daarvan neemt de Nederlander den schijn aan van zijnen tegenstander in een hoek te kunnen zetten, waar hij niet uit zal kunnen; en stelt hem twee vragen, reeds op den 3den April, om die op den 3den Mei te herhalen met verzoek en beantwoording in de Themis.

Die vragen luiden nu in maniere als volgt:

„*a.* Zou de *wêerzin*, die zich hier te lande, in kerk en Staat, bij toeneming tegen de vrijzinnige *théorien* openbaart, in geenerlei verband staan tot het *historische Volksleven* en de *nationale behoeften* zoowel als *herinneringen*? Zou ze het werk enkel der leerlingen van *Bilderdijk* zijn? en, zoo ja, is uwe minachting voor hunne *personen* niet eene hulde te meer aan de kracht hunner *beginsels*?

b. Zou het aanzijn eener *anti-revolutionnaire partij* ook in *vroegere jaren* en in *andere landen* aan den Recensent onbekend zijn? Kunnen welligt ook Stahl, ook Burke onder de leerlingen van Bilderdijk „worden geteld?"

Wij vertrouwen, dat een wetenschappelijk tijdschrift als de *Themis* er weinig mede gediend zoude zijn, zoo eene quaestie van personen haar de plaats voor wetenschappelijk onderzoek ging ontnemen. Wij zouden het ook aan Mr. d. W. v. C., zoo hij niet steeds in dagbladen schrijven wil, ontraden den guérilla-oorlog met een vijand aan te nemen, die altijd van den hak op den tak springt en die voor een ernstigen aanval nooit stand houdt; maar zich eenigen tijd verschuilt, om dan weder, als ware er niets gebeurd, met dezelfde, reeds honderdmaal wederlegde bewering, voor den dag te komen.

Wij meenen den heer d. W. v. C. eene dienst te bewijzen door hem van dien afmattenden strijd zonder resultaat te trachten te ontslaan, door eenvoudig hier te doen opmerken, dat *de Nederlander* van een *weèrzin* spreekt, dien hij zeker wel wenschte, dat daarvoor de kenteekenen nog ver te zoeken zijn. Wij hebben te dikwijls er op gewezen, hoe het tegenwoordig ministerie den schijn aannemende van in „tegenovergestelde rigting" te wandelen, inderdaad bijna niets doet dan hetgeen den anti-revolutionnairen een gruwel is.

Het wordt gevoeld, dat de „tegenovergestelde rigting" die der natie niet zoude zijn; en hoe kan men dan nog van feitelijken *weêrzin* spreken? De *vrijzinnige theoriën* mogen niet allen houdbaar zijn, evenmin als elke theorie, die niet op onderzoek der feiten rust, even als de in de lucht hangende anti-revolutionnaire theorie. Maar zeker is het, dat het grondig onderzoek in de theorie van het staatsregt, dat de revolutionnaire rigting (om ook eens de anti-revolutionnaire phraseologie te gebruiken) heeft doen geboren worden, weldadiger op den materiëlen en zedelijken toestand der natie gewerkt heeft dan alle anti-revolutionnaire droomerijen.

Ware het mogelijk geweest, de schriften en de lessen van Bilderdijk te vernietigen, of uit het geheugen zijner aanhangers uit te wisschen, dan vragen wij, wat zou er dan van al het later anti-revolutionnair geschrijf in de wereld zijn gekomen? Gelukkig kennen wij B's. schriften en weten dan ook hoe weinig oorspronkelijks er in zijne navolgers steekt.

Op de tweede vraag erkennen wij Mr. d. W. v. C. in den steek te moeten laten. Wij kunnen niet beslissen of hij zoo onwetend was, om zelfs niet te kunnen gissen, dat de dwalingen, die hij bestrijdt, van ouder dagteekening dan het geschrift van Mr. R. zijn. Wij mogen er intusschen wel voor instaan, dat hij het nu weten zal, al ware het slechts door de schriften van Mr. van Reesema, die hij aanhaalt. In allen gevalle is zeker Mr. de Bosch Kemper hem tot leeraar geweest, die (in de Nieuwe Bijdragen voor regtsg. en wetg. 1853 bl. 593) onwederlegbaar heeft aangetoond hoe de schriften onzer tegenwoor-

dige anti-revolutionnairen bijna geheel bestaan uit hoogst onhandige plagiaten hunner Duitsche geloofsgenooten en hoe zij, den weêrhanen gelijk, draaijen naar den Hoogduitschen wind, dan eens naar dien van Muller, nu naar dien van Stahl. Zóó gaan zij tegenwoordig aan den leiband der laatsten dat zij alles, rijp en groen, wat van hen komt, als openbaringen aannemen.

Het is altijd vermakelijk, den tegenstander met zijne eigene wapenen te kunnen bestrijden. Daarom eindigen wij met een citaat en wel van Mr. de Bosch Kemper, dat aan de verzameling van de *Nederlander* ontbreekt: (t. a. p. bl. 598.)

»In het opbouwen van zijn eigen stelsel is Stahl, in den beginne, zeer ongelukkig geweest. In het eerst droeg hij het voor, dat alle gezag zijn grond had in het feit, dat God den mensch geschapen had naar Zijn evenbeeld, om heerschappij te voeren, en dat de Vorsten daarin den grond van hun regt hadden. In de eerste woorden van die stelling: dat God den mensch naar Zijn evenbeeld geschapen heeft, ligt voorzeker eene hooge waarheid, waarop wij later zullen wijzen; maar hoe bij eene plaats uit de Heilige Schrift, in welke over de heerschappij over de visschen van de zee en het gevogelte des hemels, en over al het gedierte des velds, sprake is, aan heerschappij over menschen kan gedacht worden, is zeker moeijelijk te begrijpen. Intusschen werd dit gevoelen in de bovengenoemde recensie in de *Nederlandsche Stemmen* uit de *Evang. Kirchenzeiting* uit bewondering (!) overgenomen. Stahl heeft bij de tweede uitgave van zijn werk dit gevoelen ook opgegeven.»

De Nederlander, na sints eenigen tijd hare finantiële beschouwingen te hebben gestaakt, neemt in n°. 1185 weder aanleiding tot het doen der volgende vragen:

»Is eerst in 1848 aan finantiële verwarring en geldverspilling een einde gemaakt?»

»Moet hetgeen vóór 1848 geschied is, op rekening enkel der *oud-Ministers* en in het geheel niet van de ongunst der tijden worden gebragt?»

»Is de finantiële welvaart der laatste jaren voornamelijk te danken aan eene gewijzigde politiek en welke zijn, over 't algemeen, onder begunstiging der omstandigheden en dienstvaardige medewerking der Staten-Generaal, de uitkomsten van een driejarig Ministerie (November 1849—April 1853) geweest?»

»En die *oud-Ministers*, waarover de *vrijzinnige* partij met smadelijke geringschatting haar ligtvaardig en onbillijk vonnis uitspreekt, werden zij misschien onder de *anti-revolutionnairen* geteld? Waren niet ook de Staatslieden, die door de *vrijzinnige* partij meer dan anderen verguisd zijn (neem bij voorbeeld den heer de Jonge van Campens-Nieuwland, of den heer van Hall, of den heer Schimmelpenninck van der Oije) aan het bewind gekomen, als voorstanders van milde begrippen, als woordvoerders bij uitnemendheid van de *vrijzinnige* partij?»

Wij moeten opregt verklaren, dat we niet veel lust gevoelen, om aan *de Nederlander* op nieuw een betoog te leveren, welke gunstige finantiële uitkomsten aan het vorig Ministerie te danken zijn, nadat wij reeds, bij de beschouwing der begrootingswetten voor 1854 opzettelijk met cijfers te dien aanzien ons gevoelen hebben uitgesproken; (Zie *de Grondwet* n^rs^ 123 en 127) zonder dat *de Nederlander* of haar finantiële correspondent J. B. daartegen eenige bedenking heeft ingebragt.

En wat nu die *oud-Ministers* betreffen, waarom als er namen moeten genoemd worden, gezwegen van een van Rappard, Baud, van Doorn enz.?

Wij meenen nu te kunnen volstaan met een citaat uit een werk van den heer Groen van Prinsterer, in 1847 uitgegeven, om te doen zien, welk oordeel hun, die oud-Ministers, van de zijde der anti-revolutionnaire partij heeft getroffen. Men vergete niet, dat van 1845—1848 de HH. de la Sarraz, de Jonge, Schimmelpennink van der Oije, van Randwijck, van Zuylen, Rijk, Baud, en van Hall Ministers waren.

»De gesteldheid van het Vaderland is in menig opzigt bedroevend. Ik behoef naauwelijks op te noemen wat aan allen overbekend is. De drang van het oogenblik is sterker dan behoedmiddel en vormen: en wat is het waartoe wij nu, door den drang der tijden, gebragt worden? tot instandhouding van vrede en rust *quand même*. Rust zou verstoord worden door de vrije werking der constitutionnele ligchamen; daarom heeft die werking een anders moeijelijk verklaarbaren graad van onbeduidendheid bereikt; en is er, om den Staat, gelijk die thans geworden is te karakteriseren, geen uitdrukking juister dan die ik mij veroorloofd heb meermalen te gebruiken, *Revolutionnaire Autocratie*. — Mijne gevoelens zijn te bekend, om de betuiging hierbij te voegen, dat ik geen hatelijke miskenning of ongegrond verwijt, maar enkel de aanwijzing bedoel der eigenlijke natuur van een uit de omstandigheden en denkbeelden van onzen tijd voortgevloeid gezag. *Wij leven noch in eene Monarchie, noch in een Gemeenebest; maar onder een centraliserend zelfbeheer, hetwelk men, òf in eigene handen behoudt, òf gemakshalve tusschen hooge Staatsbeambten repartieert. Wij leven onder het alvermogen van een eenhoofdig revolutionnair bewind, jure* op velerlei, *facto* op geenerlei wijze beperkt. Meent ge dat ik te veel zeg, beantwoordt zelven de vraag: hoedanig is tegenover het hoofd van den Staat, waar het de volksregten betreft, de zelfstandigheid der Ministers? Wat dunkt u van de houding der Tweede Kamer en van haar volharding in de wenschen, die zij eenmaal geuit heeft? Zoudt ge kans zien, om de eigenlijke kracht te bereken, welke in haar dertigjarigen loopbaan, door de Eerste Kamer aan den dag gelegd is? welke is naar uw oordeel, de waarborg van het *de Raad van State gehoord?* vindt gij dat de autonomie der gemeenten en gewesten, voor wezenlijke vrijheid en ontwikkeling zoo onmisbaar, op volledige wijs met de eenheid van den Staat in overeenstemming gebragt is.» (*)

(*) *Ongeloof en revolutie*, bladz. 414.

Buitenland.

ENGELAND.

In de zitting van het Lagerhuis van den 8 dezer, heeft de kanselier der schatkist, zooals reeds voorloopig gemeld is, de aanvullings-begrooting ingediend. In eene uitvoerige rede heeft de Minister zijne maatregelen verdedigd tegen de aanvallen, waaraan zij van den kant der oppositie bloot heeft gestaan. Men heeft gezegd, merkte hij op, dat ik de plaats, die ik in het kabinet inneem, onwaardig ben; dat het batig slot slecht werd aangewend, en dat de verlaging van den intrest der schatkistbons eene onstaatkundige greep is geweest. Ik moet ten sterkste daartegen opkomen. Hetgeen nopens de niet geconsolideerde schuld heeft plaats gehad, is geenszins met overhaasting geschied. De stand der geldmarkt wettigde allezins de toen gestelde voorwaarden. Sedert den vrede werd steeds het beginsel aangenomen, dat, wanneer onze schatkistbons tot een lager prijs konden worden uitgegeven, deze uitgegeven moesten worden. In gunstige tijden toch moet de vlottende schuld verminderd worden; want, wanneer de tijden moeijelijk worden, kan men daartoe niet anders dan tot groote opofferingen geraken.

Men heeft mij tegengeworpen, dat de schok hevig is geweest, dat de rente zonder noodzakelijkheid, verhoogd is geworden. Doch is dit wel waar? Wanneer ik den standaard der rente van de bank sedert 1840 naga, dan zie ik niet, dat in al dien tijd de rente, eene enkele maal zelfs, onverpligt verhoogd is geworden.

Vervolgens ging de kanselier over tot het tweede deel der tegen hem ingebragte verwijten en wel die betreffende het mislukken der ontwerpen van amortisatie of van conversie van een gedeelte der geconsolideerde schuld. De indiening van dezen maatregel betreurde hij almede zeer, doch niet omdat daaruit eenig geldelijk verlies ontstaan is; want dit had niet plaats gehad.

Daarna trad de kanselier in eene ontwikkeling der maatregelen, die de regering in het beheer der finantiën thans op het oog had. Met de opbrengsten van den *income-tax*, gedurende een half jaar zouden de gezamenlijke ontvangsten volgens het ingediend verslag van Maart ll. eene som van 56,656,000 pd. bedragen, en de uitgaven eene som van 56,189,000 pd., zoodat er een overschot van 467,000 pd. zou zijn.

Sedert echter zijn nieuwe uitgaven voor het leger, de Marine enz. noodzakelijk geworden, waardoor een te kort van 6 millioen ontstaat. Buitendien moet er voor buitengewone uitgaven gezorgd worden, die de minister op 850,000 pd. schat, behalve de 1,250,000 pd. die reeds daarvoor toegestaan zijn. De regering vraagt derhalve een crediet van 6,850,000 pd.

Om daarin te voorzien, stelt zij voor, het bedrag der vermeerdering van den income-tax, die gedurende den oorlog toegestaan is, te verdubbelen. De opbrengsten daarvan zullen twee derden der noodige sommen bestrijden. Wat nu het overige derde betreft, zij wil ten deze geenszins hare toevlugt nemen, tot weerinvoering van de afgeschafte regten, of van de wetgeving op de regten, op thee en tabak. Doch zij stelt in de eerste plaats voor, om met 1 sh. per gallon de accijnsen op de geestrijke dranken in Schotland en in Ierland te vermeerderen, waardoor alleen 450,000 pd. zoude verkregen worden.

In de tweede plaats stelt zij voor, de regten op de suiker te veranderen waardoor wel is waar geene vermeerdering der tegenwoordige regten zal plaats vinden, maar waardoor ze toch van 1 sh. op 1 sh. 6 d. per centenaar gebragt worden zooals toch reeds na 5 Julij zou plaats vinden. De opbrengsten daarvan worden bij voorraad geschat op 700,000pd. Dan zou de belasting op de mout van 2 sh. 9 d. op 4 sh. gebragt worden, zijnde die belasting nog lager dan in 1801 en veel lager zelfs dan in 1818, en niet meer dan de helft van hetgeen zij was in de oorlogen van 1804 tot 1816. De zuivere opbrengst dezer vermeerdering zou eene som bedragen van 2,450,000 pd., die met de overige vermeerderingen een cijfer zouden geven van 8,850,000 pd. welke de Regering vraagt.

De Regering stelt overigens voor, dat de belasting op het inkomen en die op de mout toegestaan zullen worden voor zoolang de oorlog duurt, en die op de geestrijke dranken zonder bepaling van tijd, als een voortdurenden last. Op de belasting op de suiker, zal men later kunnen terugkomen. Vooreerst kan men haar als oorlogsbelasting aannemen.

De kanselier zeide ten slotte, dat, om in het bezit der tegenwoordig benoodigde 4,010,000 pd te komen, de Regering verlof vraagt, om deze som voorloopig te heffen. Het geschiktste middel daartoe zou de uitgifte zijn van titels tegen een vasten vervaltijd, hetzij in den vorm van schatkistbiljetten of van obligatiën.

De heer d'Israëli zeide, dat het ontwerp ernstige overwegingen vereischte en hij verzette zich derhalve tegen een onmiddellijk onderzoek der voordragt.

De kanselier der schatkist antwoordde hierop, dat de voorstellen nopens de geestrijke dranken, de mout en de suiker onmiddellijk in stemming dienden gebragt te worden.

Tot stemming overgegaan zijnde, worden deze aangenomen.

De heer d'Israeli vroeg hierna de verdaging van het voorstel betreffende de uitgifte der schatkist-obligatien alsmede dat betreffende de belasting op het inkomen.

Na eenige discussiën, worden deze beide voorstellen aangenomen.

Vervolgens heeft Sir James Graham eene voordragt ingediend tot het aanmoedigen van de werving van zeelieden en de uitrusting van oorlogsschepen, alsmede eene andere betreffende het gemakkelijker maken der wijze van betaling der soldij van de zeelieden enz. Het Lagerhuis heeft de indiening daarvan toegestaan.

— De stoomboot *America* heeft berigten aangebragt uit New-York van den 25sten April, welke evenwel geen nieuws behelzen. De republiek Venesuela heeft de slavernij afgeschaft. De slavenhouders zullen schadeloosstelling e[illegible] langen.

— Men berigt stellig, dat het vermiste schip *City of Glasgow* door een ander vaartuig op de hoogte van Queenstown gezien is.

— Volgens berigt uit Bombay van 14 April was toen aldaar het gerucht in omloop, dat Bokhura en Khiva een verbond met Perzie hadden gesloten. In China hadden laatstelijk de keizerlijke troepen weder eene nederla[illegible] ondergaan.

FRANKRIJK.

De regering heeft dezer dagen gelast, dat de woning van zekeren hooggeplaatsten Rus, genaamd graaf Lazar[illegible] die verlof had bekomen, om voorloopig te Parijs te [illegible] blijven, zou worden onderzocht. De genoemde graaf, [illegible] zich in 't openbaar nog al vrij en onvoorzigtig schijn[illegible] hebben uitgelaten, werd, naar men meldt, verdacht [illegible] houden van het voeren eener ongeoorloofde briefwisse[illegible] Hij heeft zich zoo ernstig verzet tegen de politie-beam[illegible] die kwamen om zijne woning te doorzoeken, dat men [illegible] gevangen heeft moeten nemen. Na een kort verhoor [illegible] weder op vrije voeten gesteld. Het blijkt niet, dat [illegible] zaken van groot belang ten zijne huize heeft gevonde[illegible] bewindslieden hebben het echter noodig geacht, he[illegible] verwijderen, en hebben hem te dien einde naar Straats[illegible] doen overbrengen. Voorts is de heer Carrière, een [illegible] geneesheeren van den graaf van Chambord, gev[illegible] genomen, doch ook weder losgelaten. De politie [illegible] hem tevens terug gegevende papieren, welke in [illegible] bezit zijn gevonden, naar men zegt, zonder die te he[illegible] onderzocht. Den genoemden geneesheer moet inmiddels [illegible] te kennen gegeven, dat de Graaf vrijheid had om [illegible] wisseling te onderhouden over aangelegenheden van [illegible] dadigen en bijzonderen aard, doch dat naauwkeurig [illegible] oog zou worden gehouden op de staatkundige gemeens[illegible] van den Graaf met zijne aanhangers hier te lande. [illegible] stond na in vrijheid te zijn gesteld, is de heer Carr[illegible] met den hertog de Levis, naar Frohsdorff vertrokken.

TURKIJE.

De laatste berigten zijn de volgende: Prins Napole[illegible] volgens te Parijs ontvangen berigt, den 30 April te [illegible] poli aangekomen.

Naar men verneemt hebben de insurgenten in de [illegible] streken van Tricala en Roditza eenig voordeel behaald [illegible] klaagde over het toenemen der zeeroovers.

Een der meest zekere daadzaken van den dag is de [illegible] staande terugkomst in Frankrijk van den generaal [illegible] guay d'Hilliers, Fransch gezant te Konstantinopel, [illegible] onder de regtstreeksche bevelen van den Keizer, [illegible] perbevel zal op zich nemen over een kamp van [illegible] man, dat in de Pas-de-Calais tusschen Montreuil [illegible] Omer zal worden bijeengebragt.

De Fransche *Moniteur* beschuldigt Koning Otto, in [illegible] briefwisseling, gedagteekend 2 Mei, dat hij eene [illegible] beweging in gereedheid brengt en daartoe een subsid[illegible] een millioen, door den Keizer van Rusland bekomen [illegible] wendt. Inderdaad, zoodanige beschuldiging, voorko[illegible] in een regeringsblad, is zwaar.

Van het krijgstooneel zijn geene berigten ont[illegible] Volgens de laatste berigten waren de eskaders in de [illegible] zee den 25 April in het gezigt van Sebastopel; de [illegible] in de Dobrutscha, aan den voet van den wal van Tr[illegible] zonder verder te gaan en hooger, zonder goeden [illegible] voortzettende den aanval tegen Silistria, dat, volgens [illegible] ropport van Omer-Pacha, te Konstantinopel ont[illegible] in staat zou zijn ten minste acht weken een aan[illegible] te houden. De Turken hunnerzijds zijn in den [illegible] van Schumla bijeengetrokken en zouden, zegt men [illegible] poging, die de Russen hadden gewaagd, om den [illegible] tusschen Silistria en Orsowa over te trekken, hebben [illegible] ijdeld. In berigten uit Weenen wordt gemeld, [illegible] von Paskewitch zou hebben besloten, dat Silistria [illegible] prijs moest worden ingenomen en dat den 2 [illegible] eene zeer krachtige, algemeene poging zou [illegible] aangewend.

Uit het Noorden verneemt men, dat de Fransche [illegible] onder bevel van den Vice-admiraal Parseval-Desch[illegible] gekomen tot in het Kattegat, bij den ingang [illegible] Belt, en dat de vloot van den admiraal Napier [illegible] van Elfsnabben heeft verlaten. Men verwachtte [illegible] de Engelsche en Fransche vloten zich spoedig [illegible] vereenigen. De *Moring-Herald* meent te weten, dat [illegible] admiraliteit voornemens is, een derde eskader [illegible] stellen, dat, onder bevel van kapitein Brumanell [illegible] wateren van den Archangel, zou kruissen.

— De Weener *Lloyd* meldt, op grond van een [illegible] uit Varna van den 24sten April, dat twee Engel[illegible] twee Fransche oorlogsschepen nabij Sulina bezig [illegible] de werken, die door de Russen tot verstopping [illegible] monding van den Donau waren aangelegd, te [illegible] en verdere maatregelen tot opening van dat vaar[illegible] nemen.

— Volgens een door den Franschen *Moniteur* [illegible] deeld berigt uit Weenen van den 8sten dezer, [illegible] vaart op den Donau weder open, en konden de [illegible] thans ongehinderd tot Widdin de rivier opvaren.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG 11 MEI.

Aan de orde is de beslissing over de conclusie der [illegible]

voor het regerings-verslag omtrent het armwezen over het jaar 1851. De heer VAN NISPEN stelt voor, om die beslissing uit te stellen tot na den afloop der beraadslagingen over de aanhangige wet, omdat sommige zinsneden eenigermate het oordeel over de armenwet zouden praejudicieren. Dien overeenkomstig wordt besloten.

De algemeene beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van het armbestuur worden voortgezet.

De heer DONKER vestigt op het voetspoor van vorige sprekers de aandacht op het belang van het onderwerp. Twee vragen behandelt hij. De eerste vraag is z. i. wat moet er geregeld worden? De tweede hoe behoort er geregeld te worden? I. Ad. I. meent hij dat de kerkelijke ambesturen en de bijzondere liefdadigheid buiten al. 1 van art. 195 der Grondwet vallen. Hij refereert zich te dien aanzien aan de gisteren gehouden redevoeringen. — En wat de tweede vraag aangaat, meent hij dat er op geene andere wijze behoort geregeld te worden dan dat het beginsel van het armbestuur zij: politiezorg, waakzaamheid voor orde en rust en soms ondersteuning door burgerlijke armbesturen. In zoo ver is het staatszorg, wel te onderscheiden van wettelijke armenzorg. Is het ontwerp met een en ander overeenkomstig? Hij meent van ja, vooral omdat de Regering letten moest op den bestaanden toestand en niet geheel vrij was. Het is een overgangs-maatregel, om langzamerhand tot het geheel zuiver beginsel te geraken. Hij is bereid tot deze wet mede te werken in dien zin, *dat men er zoo spoedig mogelijk op terugkome!*

De heer VAN HEIDEN REINESTEIN wederlegt onderscheidene stellingen, die gisteren zijn voorgedragen. Zoo komt hij op tegen het toenemen van het pauperisme. Hij treedt deswege in breede ontwikkeling en gaat den staat van het armwezen na van Aristoteles af tot op den huiden dag. Hij herhaalt overigens kort dezelfde bezwaren van vorige sprekers, vooral wat betreft het punt der mededeeling aan de Regering en het subsidie-stelsel. Beiden belemmeren het eenige zuivere stelsel der kerkelijke en bijzondere liefdadigheid, gepaard met de politiezorg op de beedelarij en landlooperij. Hij noodigt de Regering uit zich met de amendementen te vereenigen, die nopens het subsidie-stelsel zijn of worden voorgesteld. En wat is nu het resultaat van het aangemerkte op zijne uit te brengen stem? Dat, ofschoon hij geneigd is veel van zijn persoonlijk gevoelen op te offeren, om dit onderwerp wettelijk te regelen, zijne stem echter zal afhangen van het lot dat sommige amendementen zullen ondergaan, en van de nadere inlichtingen, die hij mogt ontvangen.

De heer van Goltstein treedt in beschouwingen over de beide vorige ontwerpen, welke van het beginsel dier Staats-armenzorg uitgingen en het versterkten. Hij schetst de gevolgen van zoodanig beginsel als doodende de eigen kracht en werkzaamheid, daar de behoeftigen dan steunen op den Staat. Welk is nu het stelsel van dit ontwerp? Het brengt ons uit een verkeerden toestand, zegt de Regering. Hij wil hare bedoelingen niet miskennen. Zij heeft een goed beginsel op den voorgrond gesteld, maar de bepalingen der wet zijn daarmede in strijd; want ook in deze voordragt treft men weder aan het domicilie van onderstand en het stelsel van verhaal van de eene gemeente op de andere, dat tot zoo vele geschillen, twisten en regtsgedingen heeft aanleiding gegeven. Vraagt hij zich dus af, of men door dit ontwerp uit den beklagenswaardigen toestand geraakt, waarin wij verkeeren, dan geeft hij daarop een ontkennend antwoord.

De heer DE KEMPENAER is het met den vorigen spreker volkomen eens, dat het ontwerp, zoo als het daar ligt, te onoverkomelijke bezwaren aanbiedt, om te worden goedgekeurd. De voorname vraag in deze is, of het voorgestelde middel geschikt is, om het bestaande kwaad te overwinnen, en die vraag beantwoordt hij ontkennend. Integendeel, het is een middel, om Staats-armenzorg bepaald in te voeren, te organiseren en te versterken. Dit voorstel is dus niet geschikt tot genezing der kwaal, of om van een verkeerden op den regten weg terug te brengen.

Men noemt dit ontwerp een overgangs-maatregel. Hij wil het aldus beschouwen, maar het strekt tot vermeerdering van het bestaande kwaad; het is een voortgang in de dwaling; het is een overgang tot verslimmering. Men heeft nu nog de keuze om van de Staats-armenzorg afscheid te nemen, maar als de wet twee jaren in werking is, dan heeft men die keuze niet meer. Art. 195 der Grondwet schrijft niet voor, dat de Staat de armenzorg heeft, of dat deze burgerlijke besturen moet instellen. Het is hem om al deze redenen onmogelijk om het ontwerp, zooals het ligt, aan te nemen.

De heer MACKAY trad in eene historische ontwikkeling, om het nadeel van de staatsarmenzorg, een der gevolgen van hetgeen de Spr. noemde « Staatsalvermogen », te schetsen en aan te toonen, de voordeelen van de particuliere, vooral van de kerkelijke liefdadigheid. Volgens Spr. was de kerkelijke liefdadigheid de regel gedurende den geheelen loop van het Christendom, maar sedert 1798 werd een tegengesteld beginsel aangenomen: het stelsel van wettelijk armwezen, dat ook nu nog, tot leedwezen des Spr., gehuldigd werd. De wet zelve, naar het voorafgaande, beoordeelende vond hij haar goed, in zoo ver hij erkende, dat de armverzorging niet is het object van den Staat, maar dat deze is de roeping der Christelijke armverzorging; maar dan moesten nu ook uit de wet, zou ze aannemelijk worden, geligt worden die bepalingen, waarin een kiem tot staatsarmenzorg gevonden wordt. De verschillende grondwetten van Nederland hadden ook, volgens Spr., volstrekt geene staatsarmenzorg op het oog, en hij deinsde derhalve eenigzins terug voor eene wet, als die nu in beraadslaging was, omdat dit wettelijk beginsel wel degelijk werd gehuldigd. Op de punten op de subsidien, op het domicilie, van onderstand en op andere onderdeelen, van het onderwerp zou de Spr. later terugkomen.

De heer SLEESWIJK VENING wil niet opnoemen de verbeteringen, die hij verlangt in de wet, ook niet de bezwaren, die hij daartegen heeft; want hij zag in de wet zoo veel goeds, dat hij voor zich gaarne wil heenstappen over ondergeschikte punten. De „welsprekende redenaar uit Tiel” (de heer DE KEMPENAER) had overigens in vele punten zijne meening zoo goed uitgedrukt, dat hij volstaan kon met eene latijnsche spreuk van een tiental regels lang. Eigenlijk had de Spr. het woord gevraagd, om te verklaren, dat hij stemmen zou tegen de wet, indien daaruit geligt werd, wat anderen daaruit wenschen te zien genomen, en hij besloot met eene pik splinter nieuwe uitlegging te geven aan art. 195 de Grondwet, daarop nederkomende, dat door de Regering slechts het oog op de armen moest gevestigd worden.

De heer VAN DER POEL stelde dit ontwerp in menig opzigt beneden het vorige; want ofschoon dit, een naar Spr. oordeel verkeerd beginsel huldigde, was de geheele wet consequent, terwijl in het tegenwoordige ontwerp, ofschoon een ander, beter beginsel voorop zettende, op dat beginsel zelf, menigvuldige inbreuk is gemaakt. Spr. achtte transactie steeds verderfelijk, en vooral bij een zoo gewigtig onderwerp. De vraag, of de wet de diaconiën onder hare regelen mag stellen, werd door den Spreker ontkennend beantwoord, op grond van de geschiedenis der daarstelling van art. 195 der Grondwet. Vooral trad de spreker in een betoog, dat de diaconiën behoorden tot de Kerk. Daartoe ging Spr. terug tot den tijd, waarop de diakenen werden ingesteld door de apostelen, hetgeen de Spr. bewees door teksten uit de Heilige Schrift, met bijvoeging van kapittel en vers. Dat gedeelte der redevoering was eene voortreffelijke predikatie, en gaf een uur van gemoedelijke stichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Op grond van een en ander kon de Spr. zich *wel* vereenigen met de Memorie van Toelichting; maar *niet* met de wet, waaruit alles, wat de diaconiën betrof, behoorde geligt te worden. Bovendien komen hem nog vele andere bepalingen belemmerend en gevaarlijk voor, zooals die betrekkelijk het domicilie van onderstand, enz. Werd de wet nu naar *zijn* zin gewijzigd, hij zou haar aannemen; anders zal hij verpligt zijn die te verwerpen.

De heer VAN DER VEEN bestreed den heer DE KEMPENAER, die hem verkeerd had verstaan; want Spr. had in geenen deele gezegd, dat de staat niet bevoegd was krachtens de Grondwet om de armenzorg op zich te nemen en die te onttrekken aan de particuliere liefdadigheid.

De heer DE KEMPENAER vroeg verschooning, dat hij den heer VAN DER VEEN verkeerd had begrepen, en adstrueerde zijne meening omtrent het regt verstand van art. 195 der Grondwet nog nader.

Alsnu was het woord aan den MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN, die de wet uitvoerig heeft trachten te verdedigen. Het standpunt van de Regering bij het *ontwerpen* (?) van de wet was, om het bestaande aan te nemen en te eerbiedigen de begrippen, die omtrent dit punt heerschen bij het volk, waarvoor de wet bestemd was. Al de bijzondere aanmerkingen, die gemaakt waren, liet de Minister weg; want hij geloofde dat het beter ware, daarop bij de bijzondere bepalingen terug te komen. Het overlaten aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid van de armenzorg, benevens de aanwijzing van burgerlijke instellingen, vrijheid van werking en regeling van het burgerlijk armbestuur, dat waren, volgens den Minister, de hoofdbeginselen der wet. Elk punt afzonderlijk werd nu toegelicht, wij achten het onnoodig, daar al deze punten reeds voldoende algemeen bekend zijn, deze afzonderlijke toelichting mede te deelen. De Minister betoogde daarbij, dat eene volledige toepassing dier beginselen niet mogelijk was, en van daar, dat men er hier en daar is van moeten afwijken. De Regering was van meening, dat de Grondwet het bestaan van burgerlijke armbesturen vordert, en zij kon dus niet toestemmen in het overlaten van de armenzorg alleen aan de kerkelijke bijzondere liefdadigheid. De beide laatstgenoemde instellingen waren tevens in de wet geheel vrij gelaten omtrent de beschikking harer fondsen en omtrent hare verpligting tot bedeeling. Uitvoerig bestreed de Minister het stelsel van den heer de Kempenaar, die de opheffing van alle burgerlijke armbesturen verlangde, want het zou, naar de meening des Min., uitloopen op het stellen van regels voor de instellingen van kerkelijke liefdadigheid. Eene wet van overgang kon de Min. niet toegeven dat de wet was; of men moest daaronder verstaan, dat de Regering heeft getracht den goeden weg aan te wijzen en op dien weg voort te gaan.

De heer VAN DER BRUGGHEN trachtte te betoogen, dat de Regering eigenlijk de wet niet beschouwde als een wet van overgang naar een beteren weg. Want de Regering achtte de regeling van het burgerlijk armbestuur noodzakelijk volgens de Grondwet; en daarin kon de Spr. niet instemmen. Uit die overtuiging der Regering blijkt, dat het burgerlijk armbestuur zou bestendigd worden, en dat was de verkeerde, niet de betere weg, naar Spr. meening, die ingeslagen werd. Evenmin gaf hij toe, dat het regt om bedelarij te straffen, den Staat de verpligting zou opleggen om den arme te ondersteunen. Het ondersteunen van de armen door den Staat noemde de Spr. verderfelijk; want, het was niets anders dan het *koopen van rust en orde*.

Bovendien na de verpligting, om brood te geven, zou men spoedig overgebragt worden tot die, om werk te geven; en weldra zou men een stelsel Louis Blanc in volle werking zien. Daarom wenschte de Spr. dat men zou terugkeeren tot de Christelijke liefdadigheid; waaronder de Spr. verstaat kerkelijke en bijzondere liefdadigheid. Hij kreeg dan ook meer en meer bezwaren, om, werd tot dezen weg niet besloten, de wet aan te nemen.

Wegens het vergevorderde uur werd de zitting verdaagd tot morgen ochtend, 11 ure. Het woord is alsdan aan den heer GROEN.

De navolgende amendementen zijn bereids op de aanhangige armenwet voorgesteld.

I.

De ondergeteekende, wenschende dat, de wet reeds bij art. 2 onderscheide kerkelijke en bijzondere instellingen, die *al of niet* subsidie ontvangen van de burgerlijke overheid, stelt voor, om de laatste alinea van art. 2 aldus te lezen:

„*d.* Instellingen, van welken aard, in welker regeling, bestuur of ondersteuning mede door of van wege de burgerlijke overheid wordt voorzien.”

Verder, om in verband met deze wijziging, art. 5, den derden regel, te lezen als volgt: „door den gemeenteraad en het betrokken bestuur” enz.

Om art. 9, *lit. d*, te doen aanvangen: „instellingen, bij art. 2 *d* vermeld, door den gemeenteraad en het bevoegd bestuur in” enz.

Om den titel van het Iste hoofdstuk, derde afdeeling, op blaz. 4, aldus te lezen: „*Betreffende het bestuur van instellingen, in art. 2, litt. a en d vermeld.*”

S. BLAUPOT TEN CATE.

II.

Art. 7.

Te doen vervallen in den *tweeden* regel de woorden: „*b. en*”.

Art. 10 aldus te lezen:

„De besturen van alle instellingen van weldadigheid doen jaarlijks, binnen den daarvoor door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen termijn en in den door dezen voor te schrijven vorm, ten behoeve van het verslag bij art. 195 der Grondwet bedoeld, aan het gemeentebestuur opgave van het getal der door hem ondersteunden of verpleegden en van het beloop hunner uitgaven voor onderstanden van allerlei aard.

„De besturen der burgerlijke en gemengde instellingen doen daarenboven alle verdere opgaven door de Regering noodig geacht.”

VAN HEIDEN REINESTEIN.

III.

Na art. 28 te laten volgen het volgende nieuwe

„Art. 29.

„Kinderen geboren uit ouders die, hetzij op het oogenblik der geboorte van het kind, hetzij in den loop der vijftien maanden laatst voorafgaan aan het in werking treden dezer wet, onderstand van eenig burgelijk of algemeen of wel van eenig kerkelijk of gemengd armbestuur genoten hetwelk in eene andere gemeente dan waarin de ouders tijdens de geboorte van die kinderen woonden, gevestigd was, worden geacht geboren te zijn in die gemeente, binnen welke dat armbestuur, dat die onderstand verleende, zijnen zetel had.”

„Deze bepaling zal echter niet van toepassing zijn op kinderen geboren uit ouders die, tijdens de geboorte, onderstand genoten van een armbestuur behoorende tot eene kerkelijke gemeente, waarvan het gebied zich buiten de grenzen der burgerlijke gemeente, binnen welke de kerk gevestigd was, uitstrekte. Het onderstandsdomicilie van zoodanige kinderen wordt geacht te zijn in die gemeente, alwaar de onderstand genietende ouders, tijdens hunne geboorte, woonden.”

WESTERHOFF.

's Gravenhage, 11 Mei.

Z. M. heeft aan S. M. Swellengrebel, weduwe van H. J. Roijaard, gewezen hoogleeraar in de godgeleerde faculteit der hoogeschool te Utrecht, verleend een pensioen van *f* 1000 en aan W. van Steenbergen, gewezen bediende bij 's Rijks museum van natuurlijke historie te Leyden, een pensioen van *f* 157 's jaar.

Z. M. heeft tot burgemeester der gemeente Pernis c. a. benoemd H. Labrijn. Tot regter in de arrondissem.-regtb. te Rotterdam, mr. P. van der Hoeven, advocaat en regter-plaatsvervanger bij gemelde regtbank; en tot substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Almelo, mr. J. W. J. baron de Vos van Steenwijk, thans advocaat en plaatsvervangend kantonregter te Meppel, tevens burgemeester en secretaris der gemeente Nijeveen.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der hervormde gemeenten van Deinum, op A. van IJsendijk, predik. te Hoevelaken; van Emmen, op H. S. J. Hugenholtz, predik. te Zwolle; van Monnickendam, op C. J. Brutel de la Rivière, predik. te Grootebroek.

De brochure getiteld: *Een Standbeeld in een zak*, is door het openbaar Ministerie geïncrimineerd, wegens boosaardigen hoon en smaad tegen Z. M. den Koning, H. M. de Koningin-Weduwe, Prins Frederik der Nederlanden, enz. Tegen den schrijver, J. de Vries, is op den 3den dezer regtsingang verleend en den 5den is hij door den regter van instructie gehoord.

Men verneemt, dat Z. M. den heer mr. M. C. van Hall, voorzitter van de arrondissements-regtbank te Amsterdam, tot ridder der Eikenkroon met de Ster heeft benoemd.

Onder de vermakelijkheden welke de kermis aanbiedt, mogen, naar ons oordeel, ook eene voorname plaats bekleeden de voorstellingen van de heeren Philippe en van der Busse. Merkwaardig vooral zijn hunne proeven met electriciteit en bijzonder met electriek licht, en wat bovenal bewondering verdient is hoe de heer Philippe op een tien of twaalftal trommels alle geluiden, welke het oor in een veldslag treffen, weet na te bootsen, zoodat men zich voor een oogenblik in de verbeelding verplaatst ziet te midden van het krijgstooneel en alle ijsselijkheden van den oorlog voor den geest brengt. Zoo ver heeft het de kunst in deze tijden weten te brengen, dat men zelfs de wetten der natuur schijnbaar weet te overwinnen, of ... is het loo-

pen op den zolder met het hoofd naar den grond, gelijk in het spel van den heer Philippe gedaan wordt, iets anders dan eene overwinning op de wet der zwaarte-kracht?

Doet het velen geen genoegen, dat zij dit jaar geen groot paardenspel op de kermis aantreffen; aan den anderen kant vinden zij daarin vergoeding in het paardenspel van de heeren Hermans en Steijn, waarvan het personeel allermerkwaardigste toeren en evolutien vertoont. Ook de heeren M. Blanus en de gebroeders de Bach zijn een bezoek overwaardig. Moeijelijk zou het ons zijn, te beslissen of dit paardenspel dan wil het hierboven reeds genoemde van de heeren Herman en Stein meer merkwaardigs aanbiedt.

Zoo veel is echter zeker, dat beiden als om strijd het Haagsche publiek genoegen trachten te verschaffen. Het spel van de heeren gebroeders Ouvrier verdient ook gunstige aanbeveling. Deze heeren zijn sedert vele jaren hier ter stede gunstig bekend, en ditmaal handhaven zij weder, op uitnemende wijze, hun reeds gevestigden roem.

Ook de viervoetige artisten, die in dit spel hunne kunsten vertoonen geven blijk, dat zij het verder gebragt hebben dan het gros der honden, dat zij meer weten te doen dan te blaffen en te bijten.

Bij de verkiezing van twee leden der Prov. Staten van Noord-Holland, te Amsterdam, in de plaats van de heeren mr. J. van Lennep en wijlen A. van der Hoop, is gekozen de heer R. Daniel Wolterbeek met 657 van de 973 uitgebragte geldige stemmen en zal voort eene herstemming moeten plaats hebben tusschen den heer Jhr. C. Hartsen, die 464 en mr. W. J. C. van Hasselt, die 358 stemmen op zich vereenigd hadden.

De heer Ch. Quadvlieg, van Valkenburg, heeft te Rome den prijs behaald bij het groote concours in de schilderkunst.

---

* De burgemeester van Berkenwoude heeft bekend gemaakt, dat bij goedgekeurd raadsbesluit, de kermis binnen die gemeente is afgeschaft.

---

* De Burgemeester van Stolwijk, heeft bekend gemaakt dat bij goedgekeurd raadsbesluit is bepaald, dat de kermis binnen die gemeente voortaan zal aanvangen op den tweeden Pinksterdag, na den afloop van alle godsdienstoefeningen en eindigen middernacht van een daarop volgenden dag.

Op den 8 dezer overleed te Maastricht, na eene langdurige ziekte, de algemeen geachte majoor C. A. Pfeiffer, kommandant van het 1ste bat. van het 1ste reg. infanterie, ridder der Militaire Willemsorde, 4de klasse.

Naar men verneemt, zal de geregelde dienst op den spoorweg van Antwerpen tot Rozendaal en welligt ook van daar tot Etten, twee uren van Breda, uiterlijk den eersten Junij kunnen beginnen.

De Antwerpsche *Précurseur* deelt een berigt mede uit Vlissingen, volgens hetwelk al de schepen, die de Schelde door het Oostgat verlaten hebben, door eene Engelsche oorlogsstoomboot, die op de hoogte van Calloo kruist, worden gevisiteerd.

---

* Bij arrest van het hof van appel van Brussel, kamer van in staat van beschuldiging-stelling, is gunstig beschikt op de aanvrage, door de Nederlandsche Regering gedaan, tot uitlevering van zekeren Gerardus van Kuijk, wagenmaker te Zwijndrecht, beschuldigd van bedriegelijke bankbreuk.

Naar men verneemt is er concessie verleend tot het in de vaart brengen van eene stoomboot van Rotterdam naar Vlaardingen, die ook te Delfshaven, Schiedam en Pernis zou aanleggen. *(S. C.)*

* **Schiedam**, 10 Mei. Naar wij vernemen is er concessie verleend tot het in de vaart brengen van eene stoomboot van Rotterdam naar Vlaardingen, welke ook te Delfshaven, Schiedam en Pernis zoude aanleggen. *(Schd. Ct.)*

#) **Dedemsvaart**, 10 Mei. Zij die deze streek hebben bezocht en den arbeid van den turfbereider gadegeslagen, zullen zeker ontwaard hebben, hoe deze telkens met zijne spade op groote stukken hout stuit, en óf bij de huizen, óf langs den weg geheele massa's daarvan hebben opgestapeld gezien, daar het veelal als brandstof werd, en nog wordt gebruikt. Bij het verbranden verspreidt het eenen harsachtigen reuk en ontwikkelt verschillende soorten vloeistof. Deze blokken komen onder allerlei gedaanten te voorschijn, meestal krom en schijnen als door buitengewone kracht van vorm te zijn veranderd. Het hout is voor het grootste gedeelte dennenhout, men vindt enkele stukken eiken- en greinenhout. Deze blokken nu, waarmede de uitgestrekte veenderijen hier als doorvlochten zijn, en zeker zoolang in de veenlaag zijn verborgen geweest, als door den zandgrond bedekt, zijn allerwaarschijnlijkst uit verafgelegene landen door overstroomingen van eeuwen herwaarts naar deze oorden gedreven. Deze overblijfselen der grijze oudheid zijn het hoofdzakelijk, waaruit men, naar wij vernemen in de nieuw daar te stellen stoomfabriek, waartoe men reeds bezig is de fundamenten te leggen — teer en andere ingredienten welke het vermoedelijk bevat zal trekken.

Eindhoven, Men verneemt aangaande de gestolen gouden en zilveren voorwerpen uit de R. C. kapel te Handel onder Gemert, dat die te 's Hage zijn verkocht, terwijl het kleed of de mantel van het Lieve Vrouwebeeld te 's Bosch moet zijn ontdekt. Er moeten twee personen gearresteerd zijn.

Prijs-Courant der Effecte

AMSTERDAM, 11 Mei 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$56\frac{5}{16}$ $\frac{7}{16}$ $\frac{1}{4}$	*Hope* 1798/1816	5	[illegible]
Dito Certificat. .	3	67 $\frac{1}{4}$	Dito 1828/1829	5	
Dito Dito . .	4	$84\frac{3}{8}$ $5\frac{3}{16}$ $4\frac{3}{8}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening. .	4		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	[illegible]
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$84\frac{1}{2}$	Dito *Hope* . . .	4	[illegible]
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$	115	Dito *Stieglitz* .	4	[illegible]
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$	46	Certific. dito. .	6	
Frankrijk.					
Obligatiën . . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$17\frac{1}{2}$ $\frac{11}{16}$ $\frac{9}{16}$	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3	$36\frac{3}{4}$	**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ⁶/m.	3	$33\frac{1}{4}$ $\frac{7}{16}$ $\frac{3}{8}$			
Bew. Sp. Com.		$3\frac{3}{4}$	Metalliek . . .	5	
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	
Portugal.			Dito letter B. .	5	
Londen nieuwe.	5	$32\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	

Polen Loten fl. 600 $132\frac{1}{2}$; Braz. bij Roths 1843 5 pct., 92; Philad., Bank-actien, $3\frac{5}{16}$; Londen, 3 pct. $22\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; Dito Onb. $22\frac{1}{2}$, $\frac{5}{8}$; Lond. Uitg., $6\frac{1}{4}$.

Na bereids in eene willige stemming verkeerd de markt in alle fondsen zeer flaauw ten gevolge orders welke in meest alle fondsen geëffectueerd

---

FRANKFORT. Woensdag 10 Mei. Metalliek Spanje binn., 3 pct. $33\frac{5}{8}$; dito 1 pct., 17 Lond. 117; dito Parijs, $94\frac{1}{8}$; dito Weenen

LONDEN, Woensdag 10 Mei. Consols op N. 3 pct. $23\frac{5}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 60; Gren. dinie 5 pct. 80; Spanje 1 pct. $17\frac{3}{4}$; dito 3 pct. dito Certificaten $3\frac{3}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 80; dito Holl. 4 pct. 87, $86\frac{1}{2}$; dito $2\frac{1}{2}$ pct. $58\frac{1}{2}$, 59.

Vaste heurs.

PARIJS, Woensdag 10 Mei. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. dito 3 pct. 65.95; Sp. Binn. 3 pct. $33\frac{3}{4}$; dito O. Met. 5 pct. 78.

WEENEN, Woensdag 10 Mei. Metall. 1852 Nieuwe Leen. 91; Lot. v. fl. 250 $124\frac{1}{2}$; Lomb. Bankactien 1212; Zilver $36\frac{1}{4}$; Wissel Londen Parijs $161\frac{3}{4}$.

Fondsen gewild.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gr